

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6Co/570/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1314207772
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Murgaš
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2014:1314207772.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľov: 1/ Q. E., X/Jarmila E., X/ P. F., X/ B. W., Q. W. J.. Š.. P. Č..XXXX/X, D., navrhovateľka 2/ zast. advokátkou Mgr. Henrietou Slavkovskou, ul. Ľ.Štúra č. 19, Levice, proti odporkyňi: Slovenská sporiteľňa, a. s., Tomášikova ul. č. 48, Bratislava, o nariadenie predbežného opatrenia, na odvolanie odporkyne proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava III z 25. Júna 2014 č. k. 14C 111/2014- 48, pomerom hlasov 3:0, takto

rozhodol:

Napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa sa m e n í tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia sa z a m i e t a.

Navrhovatelia sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť odporkyňi trovy konania 33 eur do 3 dní.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa nariadil predbežné opatrenie, ktorým odporkyňi uložil povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva zriadeného na základe zmluvy o zriadení záložného práva z 15. 12. 2010 realizovaného na základe oznámenia o výkone záložného práva z 24. 3. 2014 k nehnuteľnostiam vo vlastníctve navrhovateľky 2/ zapísaným na LV pre O.. Ú.. D. Č.. XXX. Súčasne súd prvého stupňa uložil navrhovateľom, aby v lehote 30 dní od doručenia uznesenia podali spoločný návrh na začatie konania.

Súd prvého stupňa zistil, že odporkyňa na základe zmluvy o splátkovom úvere z 15.12.2010 poskytla navrhovateľom úver vo výške 75 000 eur. Tento úver navrhovatelia riadne a včas nesplácali, v dôsledku čoho odporkyňa v zmysle zmluvy o úvere vyhlásila jeho mimoriadnu splatnosť. Uvedená pohľadávka odporkyne bola zabezpečená záložným právom viaznúcim na nehnuteľnostiach vo vlastníctve navrhovateľky 2/ na základe zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam. Listom z 24. 3. 2014 odporkyňa oznámila navrhovateľke 2/, že pristupuje k výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby predmetných nehnuteľností. V čase uzavretia predmetnej zmluvy o splátkovom úvere mali navrhovatelia nízke príjmy, keď navrhovateľ 1/ bol práceneschopný a jeho jediným príjmom boli nemocenské dávky vo výške 95 eur, navrhovateľka 2/ mala príjem 280 eur, navrhovateľka 3/ mala v tom čase 71 rokov a poberala starobný dôchodok vo výške 396,18 eur a navrhovateľka 4/ poberala starobný dôchodok vo výške 258,10 eur. Zmluva o splátkovom úvere bola uzavretá na neprimerane dlhú dobu 24 rokov. Ak by odporkyňa vyššie uvedené skutočnosti vzala do úvahy, nemohla by s navrhovateľmi platne uzavrieť predmetnú zmluvu o splátkovom úvere. Je neakceptovateľné, aby sa spotrebiteľ na dlhé obdobie „zaúveroval“ do nezvládnuteľných rozmerov v dôsledku nezodpovednej úverovej praxe veriteľa. Odporkyňa tiež zneužila tieseň a neskúsenosť navrhovateľov v tom zmysle, že využila ich ľahkovážnosť. Navrhovatelia sa budú v konaní o veci samej domáhať určenia neplatnosti predmetnej úverovej zmluvy. Vzhľadom na tieto zistenia súd prvého stupňa dospel k záveru, že sú splnené zákonné podmienky pre nariadenie navrhovaného predbežného opatrenia a preto s poukazom na ust. § 74 a nasl. O.s.p. rozhodol tak, ako je to uvedené vyššie.

Proti tomuto rozhodnutiu podala odvolanie odporkyňa. Navrhla, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietne. Uviedla, že navrhovatelia neosvedčili pravdepodobnosť nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana. Ani prípadné

určenie neplatnosti zmluvy o splátkovom úvere v konaní o veci samej by nespôsobilo zánik pohľadávky a ani zánik záložného práva (§ 151j ods. 1 Obč. zák.). Neexistuje teda naliehavá potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov. Zmluva o splátkovom úvere neobsahuje žiadne neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré by spôsobili nerovnováhu v zmluvnom postavení zmluvných strán. Od odporkyne nemožno spravodlivo požadovať, aby „odhalila“ vnútorné psychické kategórie ako tieseň či ľahkovážnosť navrhovateľov. Pri uzatváraní predmetnej úverovej zmluvy konala s dostatočnou odbornou starostlivosťou a vychádzala z dostupných zdrojov a údajov, ktoré jej poskytli navrhovatelia.

Odvolačný súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnuté uznesenie, prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie treba zmeniť.

V prípade, že je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery účastníkov ešte pred rozhodnutím o veci samej, môže súd pred začatím konania (§ 74 ods. 1 O.s.p.) alebo po začatí konania (§ 102 O.s.p.) nariadiť predbežné opatrenie. V oboch prípadoch však dočasná úprava pomerov musí byť naliehavá a potrebná a musí byť odôvodnená individuálnymi okolnosťami konkrétneho prípadu. Predbežné opatrenie možno nariadiť iba za predpokladu, že samotný nárok je aspoň osvedčený, teda ak sa javí aspoň ako pravdepodobný. Predbežným opatrením nemožno prejudikovať konečné rozhodnutie o veci samej a nemožno nariadiť také predbežné opatrenie, ktorým by sa privodil stav, ktorý by znemožňoval buď vôbec alebo s nadmerným ťažkosťami obnoviť pôvodný stav. Nariadenie predbežného opatrenia pre obavu, že by bol ohrozený výkon rozhodnutia, zásadne vyžaduje existenciu rozhodnutia, prípadne listiny, ktorá je titulom pre výkon (exekúciu); to však nevylučuje možnosť takéto predbežné opatrenie nariadiť v priebehu konania ešte pred vydaním rozhodnutia, ak sú splnené podmienky uvedené v § 102 O.s.p. Predpokladom pre nariadenie predbežného opatrenia je v takomto prípade to, že sú aspoň osvedčené skutočnosti, ktoré odôvodňujú obavu, že by výkon rozhodnutia bol ohrozený.

V konaní bolo preukázané, že vlastníčkou nehnuteľností, na ktoré bolo zriadené záložné právo zmluvou o zriadení záložného práva z 15.12.2010, je navrhovateľka 2/. Prípadný výkon záložného práva teda postihne iba ju, pretože predajom predmetných nehnuteľností na dobrovoľnej dražbe stratí vlastnícke právo k týmto nehnuteľnostiam. Preto iba navrhovateľa 2/ má vo veci nariadenia predmetného predbežného opatrenia aktívnu vecnú legitímáciu. Navrhovatelia 1/, 3/ a 4/ nie sú vo veci nariadenia predbežného opatrenia aktívne vecne legitimovaní bez ohľadu na to, že evidentne bývajú v rodinnom dome súp. Č.. XXXX postavenom na parcele č. XXXX, ktorý je okrem iných nehnuteľností zálohom.

Z týchto dôvodov odvolačný súd zmenil napadnuté uznesenie podľa § 220 O.s.p. tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia navrhovateľov 1/, 3/, 4/ zamietol.

Záložné právo je právom akcesorickým. To znamená, že platne vznikne na základe platnej záložnej zmluvy, len ak platne vznikla pohľadávka, na zabezpečenie ktorej má slúžiť. Ak pohľadávka, pre ktorú bolo záložné právo zriadené, v skutočnosti platne nevznikla (napr. preto, že zmluva, na základe ktorej mala pohľadávka vzniknúť, je neplatná), nie je tu záložné právo, i keby samotná záložná zmluva bola bezvadným právnym úkonom. Ak teda neexistuje pohľadávka, ktorá má byť zabezpečená záložným právom, nie je to dôvod neplatnosti záložnej zmluvy; táto okolnosť má za následok, že podľa záložnej zmluvy - i keď ide o platný právny úkon a i keď bolo záložné právo v prípade nehnuteľnosti vložené do katastra nehnuteľností - záložné právo nevznikne.

Nie je preto správny názor odporkyne, že prípadné určenie neplatnosti zmluvy o splátkovom úvere nebude mať za následok zánik záložného práva. Práve naopak, ak v konaní o veci samej súd určí, že zmluva o splátkovom úvere z 15. 12. 2010 je absolútne neplatným právnym úkonom, bude to mať za následok, že záložné právo na základe zmluvy o zriadení záložného práva z 15. 12. 2010 nevzniklo. V takom prípade nebude možné záložné právo realizovať formou dobrovoľnej dražby. Určenie neplatnosti zmluvy o splátkovom úvere bude mať tiež za následok, že účastníci tejto zmluvy (účastníci konania) budú povinní navzájom vrátiť si všetko, čo podľa nej dostali podľa zásad o vydaní bezdôvodného obohatenia (§ 457 Obč. zák.). To znamená, že navrhovatelia budú v takom prípade povinní vrátiť odporkyňi nesplatenú časť úveru. Tu však pôjde o pohľadávku odporkyne z titulu vydania bezdôvodného obohatenia a táto pohľadávka nie je zabezpečená záložným právom. Inými slovami, odporkyňa nebude môcť realizovať záložné právo na uspokojenie svojej pohľadávky z titulu vydania bezdôvodného obohatenia, pretože táto pohľadávka nie je zabezpečená záložným právom.

Napriek uvedenému odvolačný súd nemohol napadnuté uznesenie potvrdiť v časti, ktorou bolo na návrh navrhovateľky 2/ nariadené predmetné predbežné opatrenie. Samotné určenie neplatnosti zmluvy o splátkovom úvere z 15. 12. 2010 totiž nemôže spôsobiť nemožnosť vykonania dobrovoľnej dražby. Odporkyňa ako záložný veriteľ a ako navrhovateľ dražby by totiž nemohla navrhnúť vykonanie dražby iba v prípade, ak by bola vykonateľným rozhodnutím súdu určená neplatnosť zmluvy o zriadení záložného práva z 15. 12. 2010 alebo ak by bolo vykonateľným rozhodnutím súdu určené, že záložné právo

nevzniklo. Možno teda urobiť záver, že navrhované predbežné opatrenie nemá vzťah k predmetu konania vo veci samej, ktorým je určenie neplatnosti zmluvy o splátkovom úvere z 15. 12. 2010. Výsledok tohto konania totiž neovplyvní možnosť odporkyne realizovať záložné právo. Z tohto hľadiska nebola osvedčená naliehavá potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov (navrhovateľky 2/ a odporkyne) a nebol preto splnený základný predpoklad pre nariadenie navrhovaného predbežného opatrenia.

Z týchto dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil podľa § 220 O.s.p. v časti, ktorou bolo nariadené predbežné opatrenie na návrh navrhovateľky 2/, tak, že návrh navrhovateľky 2/ na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a priznal ich náhradu úspešnej odporkyni. Trovy konania pozostávajú z poplatku za odvolanie 33 eur.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.